

BESLUT

SB 254/09

2009-03-16

Dnr: 1312/08-30

SAKEN

Nordegren i P1, 2008-11-13, inslag om arbetslöshetsersättning; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget kritiseras men frias. Granskningsnämnden anser att det brister i förhållande till kravet på opartiskhet.

INSLAGET

Inslaget tog sin utgångspunkt i ett inslag i *Aktuellt* om en avskedad industriarbetare som försökte klara av kostnaderna för sitt boende och sin familjs försörjning med 10 000 kronor i arbetslöshetsersättning, jämfört med de cirka 25 000 kronor han hade haft i lön. Programledaren uppgav att många LO-förbund, exempelvis Byggnads och Kommunal, hade tecknat tilläggförsäkringar för sina medlemmar för att dryga ut arbetslöshetsersättningen, men att IF Metall hade valt att inte teckna någon sådan försäkring. IF Metalls förbundsordförande medverkade per telefon och redogjorde utförligt för förbundets ståndpunkt. Han upprepade bland annat att regeringen hade förstört a-kassan och att det var regeringen som borde återställa ersättningsnivån i stället för att lämna över räkningen till industriarbetarna.

Programledaren och hans bisittare sa följande i den senare delen av intervjun.

(Pgl) – Men jag får en sådan där hisnande jämförelse med sådan där al-Qaida-retorik som... där al-Qaida uppmanade folk att... amerikanarna att rösta på George Bush så att säga, att kapitalismen skulle förgöra sig själv tidigare och... och jag... När jag läser den här Rote Armé Fraktionen, Ulrike Meinhof. Det var ju också deras att man skulle liksom provocera fram någon sorts total kris för att maximera krisen i första hand. (Bisittare) – Satanisk politik, låter det som.

Förbundsordföranden svarade att programledaren fick hålla på hur länge som helst och jämföra med Baader Meinhof och al-Qaida, men att det fortfarande var så att industriarbetarna inte skulle ta den räkning som regeringen skickat över.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att programledarens bisarra jämförelse med två terroristorganisationer stod ut som något av de grövsta påhoppet på fackförbunden under modern tid.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio anser att varken programledaren eller programmets bisittare har uttalat sig eller agerat på ett sätt som strider mot kravet på opartiskhet och anför följande.

Nordegren i P1 är ett program som karaktäriseras av tvära kast och djärva associationsbanor. Programledarskapet präglas av såväl satirisk ton som ifrågasättande. Ofta kan politiska skeenden jämföras med till exempel bibliska berättelser, intriger i TV-serier och utrikespolitiska konflikter. Detta förhållningssätt är de flesta av programmets lyssnare väl bekanta med och det är också en del av programidéns kärna.

Varje uttalande från förbundsordföranden bemöttes med en kritisk fråga för att ge lyssnarna en möjlighet att få hela bilden. Ordföranden fick också, i varje del, svara på kritiken och förklara förbundets ståndpunkt. På så sätt blev diskussionsämnet väl åskådliggjort för lyssnaren. Programledarens jämförelse mellan IF Metalls sätt att behandla frågan och al-Qaidas och Baader Meinhofs retorik får ses i ljuset av detta. Det framkom tydligt i programmet att vad programledaren syftade på var deras retorik och tog inte på något sätt sikte på de nämnda organisationernas terrorverksamhet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Radio ska bedriva programverksamheten opartiskt och med hänsyn tagen till att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (6 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt Granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att programledaren vid flera tillfällen ifrågasatte IF Metalls ståndpunkt i fråga om den aktuella tilläggsförsäkringen och att förbundsordföranden gång på gång försvarade förbundets hållning. Programledarens jämförelse i detta sammanhang mellan IF Metall och al-Qaida respektive Baader Meinhof var långsökt och värderande på ett sätt som, oavsett programmets karaktär, inte är i linje med det krav på opartiskhet som ställs på företrädare för Sveriges Radio. Bristen är dock inte så allvarlig att inslaget strider mot bestämmelsen i sändningstillståndet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Jan-Erik Billinger, Maria Edström, Per Frankelius, Olle Lidbom, Annika Åhnberg och Nina Wormbs efter föredragning av Helena Söderman.

På Granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Helena Söderman